

А Н А Л И З

на дейността на Комисията по предложенията и атестирането към

Висшия съдебен съвет в областта на атестирането

за периода от 03.10.2012 г. до 01.09.2015 г. –

проблеми и законодателни инициативи

Комисията по предложенията и атестирането на съдии, прокурори и следователи (Комисията или КПА) е постоянно действаща, съгласно разпоредбата на чл. 37 от Закона за съдебната власт (ЗСВ) и се състои от десет членове, като поименният състав на Комисията е определен с решение на ВСС по протокол № 42 от 11 октомври 2012 г. Председател на Комисията е г-жа Милка Итова – член на ВСС, а заместник – председател е г-н Румен Боев – член на ВСС.

За осъществяване на правомощията си съгласно разпоредбата на чл. 37, ал. 4 от ЗСВ, Комисията по предложенията и атестирането формира от своя състав две подкомисии – Подкомисия за съдии и Подкомисия за прокурори и следователи. Предвид разпоредбата, преписките, касаещи периодично атестиране и повишаването в по-горен ранг на съдии се разглеждат от членовете от подкомисията за съдии, а преписките, касаещи периодично атестиране и повишаването в по-горен ранг на прокурори и следователи се разглеждат от членовете от подкомисията за прокурори и следователи.

В своята дейност Комисията се съобразява с препоръките на Венецианската комисия и Консултативния съвет на европейските съдии (КЕСС) по отношение на назначаването и повишаването на магистрати и по-конкретно с изразената в Становище № 10 (2007) на КЕСС препоръка за “пълна прозрачност в условията за избиране на кандидати, така че съдиите и самото общество да могат да бъдат сигурни, че назначаването е изключително заради качествата на кандидата и въз основа на неговата/нейната квалификация, способности, честност, чувство за независимост, непредубеденост и ефективност”, както и с препоръките в докладите на Европейската комисия относно напредъка на България по Механизма за сътрудничество и проверка за „създаване на набор от обективни стандарти за атестиране и повишаване, наблюдайки на заслугите, почтеността и прозрачността”.

Водени от разбирането, че целта на всяка оценка трябва да бъде насочена към подобряване качеството на работа на съдиите и прокурорите, приоритетно дейността на Комисията бе ориентирана към подобряване цялостния процес на атестиране. Част от приетите изменения в Методиката за атестиране от началото на 2014 г. бяха свързани със засилване самоучастието на магистратите в атестационния процес и осигуряване на обратна връзка с атестирания – препоръки, които намериха място по-късно и в анализа на КСЕС, изразени в Становище № 17 от 24 октомври 2014, а основно място в съдържанието на предприетите от Комисията законодателни инициативи намери и препоръката на КСЕС, залегнала в Становището от октомври 2014, според която *„ основата и базовите елементи за формална оценка трябва да бъдат посочени ясно и изчерпателно в първичното законодателство. Подробностите могат да бъдат регулирани в подзаконови актове, които също трябва да бъдат публикувани. Съветът на съдебната власт следва да играе важна роля в подпомагането при формулирането на тези въпроси, и по-специално при критерия за оценка.“*

При провеждането на периодично атестиране на съдии, прокурори и следователи участват Помощни атестационни комисии (ПАК), сформирани съгласно изискванията на чл. 204 от ЗСВ, а атестиране на административни ръководители, както и атестиране за придобиване статут на несменяемост се извършва изцяло от Комисията по предложенията и атестирането. Така в периода от конституирането си до настоящия момент, по предложение на Комисията **са проведени 2879 процедури** по атестиране на магистрати, от които Комисията по предложенията и атестирането е открила процедури за периодично атестиране **на 281 административни ръководители** и извършила **252 атестации за придобиване статут на несменяемост**.

Във връзка с компетентността по атестирането на магистрати, още в началото на дейността си Комисията се сблъска с редица проблеми и различни хипотези до голяма степен поради непълноти в законовата рамка, въпреки измененията на Закона за съдебната власт през 2011 година в частта, касаеща атестирането и назначенията в съдебната система, както и поради противоречията и недостатъците в действащата Методика за атестиране, приета от ВСС през м. ноември, 2011 година.

Основните нерегламентирани въпроси и спорни моменти, които се идентифицираха при прилагане на съществуващата към момента правна уредба,

които влияеха в процеса на атестирането и които Комисията трябваше да реши, бяха следните:

- От кой орган следва да бъде извършено периодичното атестиране в хипотезите, когато атестираният **магистрат е заемал различни длъжности** (съдия, прокурор, следовател) за периода на атестирането или **е бил командирован** в друг орган на съдебната власт за голяма част от периода на атестирането, както и когато атестираният **магистрат е назначен на длъжност административен** ръководител на орган на съдебната власт, а е командирован на длъжност съдия, прокурор, следовател в друг орган на съдебната власт;

- Кой следва да попълва част II и част IV от Единния формуляр за атестиране, когато атестираният е работил в различни органи на съдебната власт;

- Основателно възникваше и многократно беше поставян неуреденият въпрос – по какви данни следва да се атестира магистрат, когато през периода на атестирането **е отсъствал продължително**, предвид това, че е необходимо да има достатъчно данни за професионалната му дейност, за да може да се направи оценяване;

- Как да бъдат атестирани и оценяване магистратите, заемащи длъжността „**завеждащ следствен отдел**” в органите на съдебната власт – със 100 точки или със 150 точки, предвид разпоредбата на чл. 167 от ЗСВ и особено на чл. 172, ал. 1 от ЗСВ, която дефинира понятието „административна длъжност”;

- Констатирани бяха проблеми и в работата на помощните атестационни комисии, които се избират на случаен принцип по конкретна атестация на магистрат. Близостта на атестираните с помощните комисии създаваха предпоставки и твърде често водеха до необективно оценяване на данните за работата на магистрата. Освен това в по-малките органи на съдебната власт възникваха проблеми при сформирането на ПАК, поради липсата на достатъчно назначени магистрати или в случаите на отсъствие поради отпуск или временна нетрудоспособност;

- Спорни моменти предизвикаха въпросите, свързани с **изчисляване на 4-годишният период** за периодичното атестиране предвид факта, че голям брой магистрати не са атестирани повече от 4-ри години. Т.е от кой момент следва да се изчислява този период - дали непосредствено след периода на предходното атестиране, или от Решението на Съвета с което е приета комплексната оценка, което обикновено се осъществява на един по-късен етап. Неясноти и трудности бяха

установени и с оглед тълкуването на регламентираното в разпоредбата на чл. 196, т. 2 изискване за провеждане на атестиране от „последното атестиране” особено в случаите, когато е проведено атестиране за придобиване статут на несменяемост и не са налице изминали 4 години от „последното атестиране”;

- Въпроси се очертаха и в хипотезите, когато магистратът не е имал предходна атестация или неатестиран период след периода на предходната атестация, с оглед изискването на чл. 196, т. 2 от ЗСВ за наличие на 4 години за атестиране и това на чл. 203, ал. 3 от ЗСВ за откриване на процедура не по-късно от 6 месеца преди изтичането на четиригодишния срок. На по-късен етап беше поставен и въпросът следва ли да се провежда периодично атестиране на магистрати-участници в конкурси със стаж в съдебната система по-малко от изискуемия в чл. 196, т. 2 от ЗСВ - 4 годишен, в контекста на чл. 192 от ЗСВ;

- При атестирането за придобиване статут на несменяемост бе констатирано, че е налице празнота и за случаите, когато в петгодишния стаж по чл. 207, ал.1 от ЗСВ магистратът е заемал длъжности в различни органи на съдебна власт (съдия, прокурор, следовател);

- Поради липса на законова уредба и разписан механизъм на процедиране извън случаите на чл. 205, ал. 3 от ЗСВ, затруднения възникваха в хипотезите на неприемане от Висшия съдебен съвет на предложената от КПА комплексна оценка,

- Значителни бяха и случаите на непълно, неправилно или некоректно попълване на отделните части и графи от изготвените от помощните атестационни комисии атестационни формуляри, което водеше до връщането им от Комисията;

Всички тези затруднения наложиха необходимостта Комисията по предложенията и атестирането да стартира инициатива за промяна на Единния формуляр за атестиране и на Методиката за атестиране, което бе в унисон и с една от първостепенните цели, поставени от новоконституирания Висш съдебен съвет, а именно: подобряване и ускоряване на работата по провеждане на конкурсите за назначенията на магистрати и подобряване на критериите и показателите за атестиране и ускоряване на процеса на атестиране.

С решение на ВСС по протокол № 26/04.07.2013 г. на Комисията по предложенията и атестирането, Комисията по правни въпроси и Комисията по анализ

и отчитане степента на натовареност на органите на съдебната власт беше възложено създаване на работна група за изменение и допълнение на Методиката за атестиране на съдия, прокурор, следовател, административен ръководител и заместник на административен ръководител и на Единния формуляр за атестиране. В изпълнение на което на 13.09.2013 г., по инициатива на КПА бе създадена и **работна група**, в състава на която влизаха членовете на Комисията по предложенията и атестирането, членове от Комисията по правни въпроси и членове от Комисията по анализ и отчитане степента на натовареност на органите на съдебната власт.

С решение по протокол № 44/13.11.2013 г. на Висшия съдебен съвет, бе приет **Единен формуляр** за атестиране на съдия, прокурор, следовател, административен ръководител и заместник на административния ръководител, като същият бе публикуван и на сайта на ВСС, а след приемането от ВСС и на измененията в Методиката за атестиране по Протокол № 11/12.03.2014 г., с решение на Комисията по протокол № 18/18.03.2014 г. бяха приети и **Указания** за попълване на Единния формуляр за атестиране, чиято цел бе улесняване в максимална степен попълването на формулярите и предоставянето на помощните атестационни комисии (ПАК) на изчерпателна информация от страна на административните ръководители на органите на съдебната власт, за да бъде определена коректна и обективна оценка за цялостната дейност на атестираните магистрат.

Преди приемането, новият формуляр бе обсъден на съвместно заседание на Комисия по предложенията и атестирането, Комисия по правни въпроси и Комисия по анализ и отчитане на степента на натовареност, с органите на съдебната власт, с административни ръководители на Апелативните съдилища и Апелативните прокуратури, с представители от Върховния касационен съд, Върховната касационна прокуратура, Националната следствена служба, в резултат на което при изготвянето му бяха възприети голяма част от отправените предложения и препоръки.

С изменението и допълнението на Единния формуляр, част „IV” беше разделена на три нови части, съобразно заеманите длъжности – съдия, прокурор и следовател, като бяха обособени и допълнени много по-подробни таблици, съдържащи по-детайлна информация за работата на магистратите. Бяха направени промени в статистическите данни, въз основа на които се извършва и количественото оценяване на работата на съдиите, прокурорите и следователите. Отчетена бе

спецификата в дейността и специализацията на атестираните по материя, видове възложени и приключени преписки и дела, тяхната фактическа тежест и правна сложност, видовете постановени актове и т.н., пример за което е и разделянето на част IV за съдиите на 2 части – за граждански и наказателни дела. Стремежът бе атестационният формуляр да обхваща и установява в максимална степен всички аспекти от професионалната дейност, квалификация, делови, организационни и нравствени качества на магистрата.

Успоредно с изменението на Единния формуляр, с активното участие на членовете на Комисията по предложенията и атестирането, на база направените анализи на дефинираните проблеми при атестирането и утвърдената към момента съдебна практика, бе изработен и **проект** за изменение и допълнение на Методиката за атестиране, приет от Висшият съдебен съвет с Протокол № 44/13.11.2013 г.

С оглед възможността за предоставяне становища и предложения при изработване на окончателен вариант за изменение и допълнение в Методиката, проектът бе широко обсъден на организирани срещи-дискусии с магистрати от цялата страна. Такива бяха проведени на 17 и 18 октомври, 2013 г. с магистрати от Апелативен район - Пловдив, на 01.11.2013 г. с магистрати от Апелативен район - Варна. На 20 и 21 ноември 2013 г., бе проведена работна среща на подкомисия „Прокурори и следователи” с административния ръководител – районен прокурор на Софийска районна прокуратура, в която взеха участие и експерти към Комисията по предложенията и атестирането и съдебни служители от Софийска районна прокуратура и Софийска градска прокуратура, а на 31.01.2014 г. Комисията организира и среща с магистрати от Апелативен район - Велико Търново.

Проектът на новата Методика бе обсъден и на заседание на Гражданския съвет към Висшия съдебен съвет на 20.11.2013 г. Въз основа на проведените дискусии и след анализ на резултатите от тях, по предложение на КПА, с решение на ВСС по протокол № 11/12.03.2014 г. измененията и допълненията на **Методиката за атестиране на съдия, прокурор, следовател, административен ръководител и заместник на административен ръководител**, бяха приети.

Като едни от по-важните моменти от тези изменения могат да се посочат:

- Въвеждане на нови показатели по общите критерии „умение за оптимална организация на работата” и „експедитивност и дисциплинираност”, както и на нови

показатели по допълнителните критерии за атестиране на административен ръководител и заместник на административния ръководител;

- Регламентиране на по-детайлно отразяване на статистическите данни в ЕФА за количественото и качествено оценяване на магистратите;

- Въвеждане на нов механизъм на оценяване за атестиране, разработен изцяло относно оценяването на общите критерии за атестиране и оценяване на специфичните критерии за атестиране на съдии, прокурори и следователи;

- Регламентиране на допълнителна възможност при определяне на членовете на помощната атестационна комисия - Общите събрания на съдиите и прокурорите в съответните съдилища и прокуратури и в Националната следствена служба да могат всяка календарна година да избират списък от атестиращи, между които съобразно принципа на случайния подбор се определя състав на помощна атестационна комисия за всяка конкретна атестация;

- Въвеждане на допълнителни изисквания към членовете на ПАК - изхождайки от разбирането колко отговорна и прецизна следва да бъде работата на Помощните атестационни комисии и същевременно премахване на някои ограничения към състава (като например отпадане на ограничението за участие в състава им на заместник-административни ръководители) с цел разрешаване на проблемите при сформирането на помощни комисии, особено в по-малките органи на съдебна власт или в случаите, когато някои магистрати отсъстват поради отпуск;

- Възможност за възражения от атестирания след изготвяне на окончателния доклад от ПАК, както и изразяване на становище от Помощната атестационна комисия по съответното възражение преди разглеждането на ЕФА от Комисията по предложенията и атестирането, което изменение се оказа изключително удачно, тъй като доведе и до значително намаляване броя на възраженията пред ВСС.

Приетите указания, новият ЕФА и промените в Методиката до голяма степен преодоляха констатираните от Комисията трудности и спорни въпроси по атестирането, внесоха повече яснота, обективност и единен подход при атестирането, прилагайки диференцираното оценяване работата на съдия, прокурор и следовател и отразяване на количественото и качествено оценяване чрез обособяване на отделни статистически данни в зависимост от длъжността на магистрата, както и отчитане чрез атестацията в много по-голяма степен на всички аспекти от професионалния и

личен живот на магистрата. Очакваният ефект бе значително намаляване на недостатъците в изготвените от помощните атестационни комисии единни формуляри за атестиране, а също и броят на върнатите от Комисията формуляри за атестиране, поради непълно и/или некоректно попълване на отделните части и графи.

Като резултат от промените, Комисията започна да изисква по-подробни справки и информация от административните ръководители и помощните атестационни комисии, въз основа на които да се изгради оценката на атестираните.

В процеса на преодоляване на формалния подход и предвид новия начин на атестиране обемът на работа на Комисията бе увеличен многократно, което доведе до необходимостта от реструктуриране на администрацията на ВСС и създаването през 2013 година на Дирекция „Атестиране на магистрати” в АВСС, в която бяха обособени два отдела, чиято основна функция бе подпомагане дейността на двете подкомисии - на съдиите, и на прокурорите и следователите. В резултат на реструктурирането бе създадена възможност за по-добра координация, както между самата администрация, така и с органите на съдебната власт с оглед своевременното изискване и получаване на допълнителна информация и материали.

С оглед уеднаквяване на практиката по атестирането и еднаквото решаване на неуредените случаи, КПА прие редица **принципни решения** и указания до членовете на помощните атестационни комисии и членовете на конкурсните комисии и административните ръководители, които се публикуват на интернет сайта на ВСС.

Утвърди се и практиката за **проверки на място** в органите на съдебна власт при провеждане на периодично атестиране на административните ръководители.

Съществен момент за подобряване процеса по атестиране и за взаимодействие с магистрати и административни ръководители бе създадената от Комисията от края на 2012 г. и утвърдената последователно през годините практика за изработване, приемане и публикуване на годишно планиране на предстоящите през следващата година процедури по атестиране, както общо, така и по видове. Предварителното планиране бе необходимо и във връзка с обявените и предстоящите конкурси в органите на съдебната власт, тъй като се оказа, че значителна част от кандидатите за участие в конкурсите изобщо нямат атестации или нямат актуални такива.

С оглед установяване на добра практика на сътрудничество и взаимодействие с ИВСС, бяха проведени две работни срещи с инспектори и експерти от ИВСС (на 17

декември 2013 г. и на 13 юли 2015 г.) , на които бяха разисквани въпроси за начина на обмен на информация на Комисията с Инспектората във връзка с атестирането, като например съгласуване на плановите проверки на ИВСС с планирането на процедурите за атестиране на съдии, прокурори и следователи, които КПА изготвя в края на всяка календарна година.

През втората половина на 2015 г., като практика се наложи и изпращането до ИВСС на дневния ред преди всяко заседание на Комисията.

Работейки последователно за подобряване на методите за оценка и кариерно развитие на магистратите, по инициатива на Комисията по предложенията и атестирането с Протокол № 13/18.02.2014 г., бяха създадени две **работни групи** към КПА: „Подобряване и промяна на начина на атестиране” и „Промяна в начина на кариерното израстване на магистратите. В работните групи са включени представители на съсловните организации, представители на магистрати от апелативните райони, представители на Върховния касационен съд, Върховния административен съд, Върховната касационна прокуратура, Върховната административна прокуратура, на Националната следствена служба и представители на Гражданския съвет към ВСС.

Работната група за **„Подобряване и промяна на начина на атестиране”** проведе три работни срещи (на 19.05.2014 г., 16.06.2014 г. и 20.02.2015 г.). Въпросите, обсъждани от работната група бяха разделени в две основни тематични направления:

1. Предложения за изменения и допълнения на Методиката за атестиране на съдия, прокурор, следовател, административен ръководител и заместник на административен ръководител и

2. Предложения за изменения и допълнения на Закона за съдебната власт - тъй като членовете на Комисията са категорично обединени около становището, че подобряване на атестирането и начинът на кариерно израстване на магистратите не може да бъде осъществен без сериозни изменения в нормативната уредба и по-специално в Закона за съдебната власт.

На срещата на работната група за подобряване и промяна на начина на атестиране, проведена на 19 май 2014 г., бяха направени следните предложения за изменения и допълнения в Методиката за атестиране:

- премахване на цифровата оценка при атестиране, като с точки (цифровата оценка) да се оценяват само статистическите данни в Единния формуляр за атестиране (част IV - спазване на сроковете, потвърдени, отменени изменени и върнати актове). По останалите критерии/показатели да се определят словесни оценки, като окончателната комплексна оценка е само словесна;

- определяне по всеки критерий/показател само на словесна оценка, като окончателната комплексна оценка е само словесна;

- в становището по Част II от Единния формуляр за атестиране административните ръководители да посочват каква словесна оценка заслужава според тях атестирания, както и да определят словесни оценки по всеки един от критериите/показателите за атестиране.

Въз основа на проведените срещи, в т.ч. и в началото на 2015 година работната група за „Подобряване и промяна на начина на атестиране” изготви и конкретни **Предложения за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (Приложение 1 и 2)**, които предвиждаха:

1. Редуциране честотата на периодичното атестиране – периодът на следващото атестиране да е в зависимост от степента на комплексната оценка от последната периодична атестация.

2. Атестиране да се извършва до 10-13-та година от назначаването на магистрата в съдебната система **или** до достигане на определено институционно ниво (апелативно или върховно).

- 2.1. Атестиране да се извършва до 10-13-та година от назначаването на магистрата в съдебната система. След 10-13-та година атестиране да се извършва при влошаване на три изрично определени показатели (качество, срочност и етичност), като атестирането да се инициира от административния ръководител.

- 2.2. Атестиране да се извършва до достигане на определено институционно ниво (апелативно или върховно). В тези случаи атестиране да се провежда само при кариерно израстване (повишаване в длъжност), преназначаване или преместване.

3. Да се въведе първо (междинно) периодично атестиране преди атестирането за придобиване на статут на несменяемост – на третата (втората) година от назначаването като магистрат в органите на съдебната система.

4. Да се въведе извънредно атестиране на магистрати – когато съдия, прокурор или следовател няма проведено периодично атестиране.

5. Да се регламентира увеличаване на словесните степени на положителната комплексна оценка (4 или 5 степени).

6. Да се предвиди възможност атестацията за статут на несменяемост да се зачита за периодично атестиране, с цел избягване на двойното атестиране за един и същ период.

7. Въвеждане на атестиране на младшите съдии и младшите прокурори преди назначаването им като съдии или прокурори.

8. Промяна на термина „експедитивност” от показателя „експедитивност и дисциплинираност” по чл. 198, ал. 1, т. 4 от ЗСВ.

9. Предвиждане на възможност атестирането да започва и по инициатива на Комисията по предложенията и атестирането към ВСС.

10. Да се въведе изискване атестирането да се провежда за период, през който атестираненият е работил реално (действително) не по-малко от 1 една година.

11. Да се регламентира начинът на изчисляване на периода на атестацията.

12. Да се направи промяна на профила на членовете на ПАК, а именно в състава на ПАК да не може да участва: 1) лице, по отношение на което е наложено дисциплинарно наказание, което не е заличено; 2) лице, което не е придобило несменяемост; 3) лице, което има отрицателна комплексна оценка или положителна комплексна оценка от атестирането със степен „задоволителна”.

13. Да се регламентират целите на провеждането на атестирането.

Направените предложения за изменения в Закона за съдебната власт бяха в резултат на анализа на **европейските практики** в областта на атестирането (*Приложение 3*) и с оглед препоръките, отправени от Консултативния съвет на европейските съдии (КСЕС) и изразени в параграфи 36 и 40 на Становище № 17 от 24.10.2014 г., където по-специално е посочено, че „оценителите трябва да разполагат с достатъчно време и ресурси за цялостна оценка на индивидуалните умения и производителност на всеки съдия ” , както и че „ редовните оценки.....не

трябва да се извършват твърде често, за да се избегне впечатлението за постоянен контрол, което би могло по своята същност да застраши независимостта на съдебната власт”.

Предложенията бяха предоставени и на Министерство на правосъдието. А цялата информация за заседанията и работата на работните групи, предложенията, както и получените становища от органите на съдебна власт от страната бяха публикувани и на интернет страницата на ВСС, в раздела на Комисията по предложенията и атестирането, в рубриката „СЪБИТИЯ”.

Значителен принос за надграждане, уеднаквяване на разбиранията и обмен на информация относно атестирането и конкурсите имаха и проведените срещи, семинари и дискуссионни форуми с чуждестранни експерти-представители на съдебната власт, както и проведените обучения на магистрати и съдебни служители.

От 24 до 26 февруари 2014 г. в Съдебната палата в гр. София по инициатива на Комисията по предложенията и атестирането бе проведен Дискуссионен форум с теми „Атестиране на магистрати” и „Конкурси за магистрати”, на който бяха поканени да присъстват членове на ВСС, председателите на Върховния административен съд и на Върховния касационен съд, представители на Върховна касационна прокуратура, магистрати от апелативните, окръжните, военните и районните съдилища и прокуратури, представители на съсловните организации. Форумът беше организиран от Висшия съдебен съвет (ВСС) и фондация „Ханс Зайдел” в България със съдействието на Посолството на Федерална Република Германия

Тридневният форум беше открит с публична лекция на тема «Атестиране и конкурси за магистрати», изнесена от г-н Петер Верндл, бивш президент на Висшия областен съд в Барберг, провинция Бавария, дългогодишен ръководител на отдел «Кадри» в Министерството на правосъдието на Бавария, а на 25 февруари 2014 г. в сградата на ВСС беше проведена среща на Комисията с г-н Петер Верндл.

От 15 до 17 септември 2014 г., в гр. Пловдив бе проведен семинар, организиран от фондация „Ханс Зайдел” и Комисията по предложенията и атестирането на тема „Атестиране и конкурси за магистрати“, отново с гост лектор - г-н Петер Верндл. В семинара взеха участие над 80 магистрати от цялата страна, които се запознаха с изнесените от госта лекции на теми „Процедури за провеждане на атестиране на

магистрати”, „Видове атестиране.”, „Атестиране на магистрати, които през периода на атестиране са били командировани в институции или органи на Европейския съюз или на международни организации.”, „Процедури за провеждане на конкурси.”, „Начин на кариерно израстване на магистрати, преместване и повишаване в длъжност.

През м. януари 2015 г., бе проведена среща с г-жа Изабел Салгадо – съдебен инспектор към Висшия съдебен съвет в Република Португалия от 2009 г., отговарящ основно за атестирането на съдиите и дисциплинарните производства, на която г-жа Салгадо изложи подробно опита на Португалия и спецификата на страната си в областта на атестирането на магистрати.

Срещите и семинарите преминаха под формата на дискусии с присъстващите магистрати, като въз основа на тях бяха формулирани и конкретни мотивирани предложения за изменения и допълнения на Закона за съдебната власт.

През 2014-2015 г. бяха проведени и 7 обучения на тема „Атестиране на магистрати” по Проект „Повишаване на квалификацията на членовете на ВСС и служителите на администрацията на ВСС”, осъществен с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз, в които взеха участие магистрати от цялата страна, членове на помощни атестационни комисии, както и експерти от администрацията на ВСС, подпомагащи дейността по атестирането. Лектори на обученията бяха **както водещи български, така и чуждестранни лектори-магистрати** - г-жа Изабел Салгадо, г-н Росарио Спина - член на Висшия съдебен съвет на Италия и **г-н Антонио Монсерат** - член на ВСС на Кралство Испания и член на Ръководния комитет на Европейската мрежа на съдебните съвети. По време на обученията от страна на българските лектори бяха изложени основните и специфични моменти в атестирането у нас, методите и новите механизми на оценяване след приемане на измененията в Методиката за атестиране, акцентирано бе върху практическото изготвяне на Единния формуляр и съдебната практика. От страна на чуждестранните лектори бяха представени добрите европейски практики по темите: минимални съдебни стандарти за професионално оценяване и несменяемост на членове на съдебната власт, разработени в рамките на международен проект с участието на 22 държави от Европейската мрежа на съдебните съвети, компетентни органи и видове атестиране в Испания, Италия,

Португалия, както и кратък сравнителен преглед на системите за оценяване в почти всички европейски държави.

Успоредно с това бяха проведени и срещи-обучения на магистрати и съдебни служители в страната, на които бяха разисквани и обсъждани специфични моменти при практическото изготвяне на Единния формуляр за атестиране и измененията в Методиката за атестиране - на 31 януари 2014 г. в Окръжен съд - гр. Велико Търново, с магистрати и съдебни служители от апелативен район -. Велико Търново; на 16 и 17 май 2014 г. в Учебната база на ВАС в с. Лозенец със съдии и съдебни служители от апелативен район -. Бургас, а на 23 май 2014 г. в сградата на Висшия съдебен съвет заедно с експерти към Комисията по предложенията и атестирането бе проведено и обучение на съдебни служители от Софийски градски съд, Административен съд – София град и Софийски районен съд.

Създаването на двете работните групи, провеждането на работни срещи на групите по атестиране и кариерно развитие, (която е и продължаваща мярка и за 2015 г.), промяната в Методиката за атестиране, както и обученията на магистрати и съдебни служители бяха и сред основните дейности, осъществени от Комисията и като мерки в отговор на препоръките за създаване на обективни стандарти за атестиране и повишаване, както и въвеждане на система за наблюдение на прилагането на тези стандарти, съдържащите се в годишните доклади на Европейската комисия до Европейския парламент и Съвета, в рамките на Механизма за сътрудничество и оценка през 2013, 2014 и 2015 г по темите „Независимост, отчетност и етика на съдебната власт”. От друга страна, срещите с магистрати и съдебни служители от съдебните органи в страната бе и в изпълнение на една от дейностите на Комисията, залегнали в *Плана за действие на Комуникационната политика на ВСС за периода 2014-2018 г., в т. 1.3 от който изрично като дейност е заложено: „Утвърждаване на практиката на провеждане на срещи по места с административни ръководители и действащи магистрати по въпроси, свързани със стратегическите политики на ВСС, както и по теми, изискващи методическа подкрепа от страна на ВСС към съдебните органи».*

Оценявайки важността на препоръките на Европейската комисия и в областта на съдебната реформа, с Протокол № 69 от 02.12.2014 г. и след проведена публична дискусия, Комисията по предложенията и атестирането прие пакет от предложения,

които бяха предоставени на ВСС за разглеждане, и приети от Съвета като мерки **в проекта на Актуализираната стратегия** за продължаване на реформата в съдебната система, като в основата им залегнаха заключенията на двете работни групи към КПА. Този принос бе изрично отчетен и в Техническият доклад – по раздел „Управление на човешките ресурси – в главата „оценяване и повишаване” към доклада на Европейската комисия от януари, 2015 г.

Част от тези мерки предвиждаха необходимостта от законодателни промени на процедурата за периодично атестиране и редуциране на атестирането, подобряване на атестирането за придобиване на статут на несменяемост и регламентиране на възможността атестацията за статут на несменяемост да се зачита за периодично атестиране, въвеждане на атестиране на младшите съдии и младшите прокурори преди назначаването им като съдии или прокурори; въвеждане на първо/междинно периодично атестиране;. увеличаване на словесните степени на положителната комплексна оценка, въвеждане на периодично атестиране от помощни атестационни комисии сформирани на апелативно ниво, както и оценка на необходимостта от законодателни промени на предпоставките за повишаване в по-горен ранг и възнаграждение на магистратите.

Системата за оценяване и повишаване на магистратите е един от основните елементи от управлението на човешките ресурси в съдебната система. Изхождайки от това, както и от разбирането колко е важна нейната прозрачност за мотивацията на самите съдии и прокурори, както и за повишаване на общественото доверие в съдебната ситема, от конституирането си до момента, Комисията осъществява и активна дейност в посока повишаване на публичността, обмена и достъпа на информация в работата на Комисията, като:

- публикуване на Интернет страницата на ВСС на дневния ред на предстоящите заседания, както и протоколите от проведените заседания и взетите решения;

- публикуване на Интернет страницата на ВСС на всички атестационни формуляри за извършени атестирания на съдии, прокурори и следователи и на административни ръководители и заместници на административни ръководители, както и

- Изготвяне на мотивирани становища на по чл. 169, ал. 1 от ЗСВ във връзка с чл. 12 от Правилата за избор на административни ръководители, за притежаваните

професионални качества на всеки кандидат за административен ръководител, което съдържа обобщено заключение за наличието или липсата на данни, поставящи под съмнение високите професионални качества на кандидата, спрямо длъжността за която се кандидатства. Изпълнението на тези дейности бе и част от мерките, заложи в *Стратегията за превенция и противодействие на корупцията в съдебната система*, приета от ВСС съответно през 2013 г. и 2014 г.

Още от конституирането си Комисията наложи като практика публикуване на интернет страницата на Висшия съдебен съвет на годишните програми и отчети за дейността си, а от 2013 г. и годишното планиране на предстоящите за следващата година процедури за атестиране на магистрати и административни ръководители общо и по видове – за периодично атестиране и за придобиване статут на несменяемост.

През първото полугодие на 2015 г., на Интернет страницата на Висшия съдебен съвет бяха направени изменения, както по отношение на организацията на наличната информация, касаещи дейностите на Комисията в областта на атестирането и конкурсите, така и в посока увеличаване на нейния обем. Бяха създадени два основни раздела „Атестиране” и „Конкурси”, както и изцяло нови рубрики към тях: „Често задавани въпроси”, „Въпроси и отговори”, „Актуални събития и съобщения”, с оглед по-оптимално и бързо намиране на търсената информация от потребителите.

Комисията възприе практиката след всяко заседание да се изготвят и публикуват на Интернет-страницата прессъобщения, съдържащи най-актуалната и важна информация във връзка с обсъжданите на заседанието въпроси и взетите решения, касаещи провеждането на конкурси, назначаването и освобождаването на магистрати, както приетите от Комисията принципни решения, препоръки и указания.